

ספר הכוזרי | מאמר רביעי

מאת: יהודה הלוי | תרגום: יהודה אבן תיבון

א אָמַר הַחֵבֵר: אֱלֹהִים' תֵּאָר לְמוֹשֶׁל בְּדָבָר מִן הַדְּבָרִים, וְלִדְיָן שְׁלוֹ, וַיֵּשׁ שְׂיֵהִיָּה בְּכָל כְּשֵׁהוּא רוֹצֶה בּוֹ כְּשֵׁהוּא רוֹצֶה בּוֹ מִכְּחוֹת הַגְּלָגֶל, אוֹ טִבַּע מִן הַטְּבָעִים, אוֹ דִין מִבְּנֵי אָדָם. וְנִבְנָה הַשֵּׁם הַזֶּה בְּלִשׁוֹן קְבוּץ, בְּעֵבֹר מֵה שְׂהִיָּה נוֹהֵג בֵּין הָאֲמוֹת עוֹבְדֵי הָאֱלִילִים, שְׂהִיָּו עוֹשִׂים צְלָמִים וְהִיּוּ מֵאֲמִינִים שְׁכָל אֶחָד מֵהֶם יְחוּלוּ בּוֹ כְּחוֹת הַגְּלָגֶלִים וּמֵה שְׂדוּמָה לְזֶה, וְכָל אֶחָד מֵהֶם אֶצְלָם אֱלוֹהִי, וְהִיּוּ קוֹרְאִים כָּלָם אֱלֹהִים, וְהִיּוּ נִשְׁבָּעִים בָּהֶם, וְכֹאֲלוּ הֵם מוֹשְׁלִים בָּהֶם, וְהֵם מִתְרַבֵּים, בְּרַבּוּי הַכְּחוֹת הַמְּנַהֲיגִים אֶת הַגּוֹף, וְהַכְּחוֹת הַמְּנַהֲיגִים אֶת הָעוֹלָם, כִּי הַכְּחוֹת כְּנוּי לְסִבּוֹת הַתְּנוּעוֹת, כִּי כָל תְּנוּעָה הִיא בָּאָה מִכַּח זוּלְתֵי כַח הַתְּנוּעָה הָאֲחֵרֶת, כִּי גִלְגָּל הַשֶּׁמֶשׁ וְגִלְגָּל הַיָּרֵחַ אֵינָם רְצִים בְּכַח אֶחָד אֲבָל בְּכַחוֹת מִתְחַלְפִים. וְלֹא פְנוּ אֶל הַכַּח הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר מִמֶּנּוּ בָּאוּ כָל הַכְּחוֹת הָאֱלוֹהִי, אִם בְּעֵבֹר שְׁלֹא הוֹדוּ בּוֹ, וְטַעְנוּ כִּי קְבוּץ הַכְּחוֹת הָאֱלוֹהִי הוּא הַמְּסַנֶּה אֱלוֹהִי, וְשֶׁהַנֶּפֶשׁ גַּם כֵּן אֵינָה כִּי אִם קְבוּץ הַכְּחוֹת הַמְּנַהֲיגִים אֶת הַגּוֹף, אוֹ שֶׁהוֹדוּ בְּאֱלֹהִים אֶךְ הִיָּה רְחוּק בְּעֵינֵיהֶם שְׂתוּעִיל עֲבוֹדָתוֹ, וְחָשְׁבוּ כִּי הוּא נֶעְלָם וּמְרוּמָם שְׂיִדְעֵנוּ כָּל שְׁכָן שְׂיִשְׁגִּיחַ בְּנוֹ, חֲלִילָה לְאֵל מִדְּבָרֵיהֶם. עַל כֵּן לֹא הִיּוּ עוֹבְדִים דְּבָר אֶחָד אֶךְ רַבִּים שְׂקוֹרְאִין אוֹתָם אֱלֹהִים, כָּלָל שְׁכוּלִל הַסִּבּוֹת מֵאִין חֲלוּק. וְהַדִּיקוֹת וְהַמְעָלָה הִיתְרָה אֵינָה כִּי אִם בְּשֵׁם הַנִּכְבָּד יוֹד הֵא וְ הֵא יִתְבַרְךָ, הוּא שֵׁם נוֹדַע רְמוֹז אֱלִיּוֹ בְּמִדּוֹת, לֹא בְּמִקּוֹם, אַחַר אֲשֶׁר לֹא הִיָּה נוֹדַע, כִּי הִיָּה נִקְרָא אֱלֹהִים בְּכָלָל, וְנִקְרָא ה' בְּהִתְיַחַד. כְּאֵלוֹ שְׁאֵל הַשּׁוֹאֵל: "אֵיזָה אֱלוֹהִי רְאוּי לְעַבֵּד: הַשֶּׁמֶשׁ אוֹ הַיָּרֵחַ אוֹ הַשָּׁמַיִם אוֹ הַמַּזְלוֹת אוֹ אֶחָד הַכּוֹכָבִים אוֹ הָאֵשׁ אוֹ הָרוּחַ אוֹ הַמַּלְאָכִים הָרוּחָנִיִּים אוֹ זוּלְתָם? כִּי לְכָל אֶחָד מֵהֶם מַעֲשֵׂה וּמְשָׁלָה, וְכָל אֶחָד מֵהֶם סִבָּה בְּהוּיָה וּבְהַפְסֵד". וְתִהְיֶה הַתְּשׁוּבָה: ה'! כְּמוֹ שְׂאֵתָה אוֹמֵר: פְּלוֹנִי בְּשֵׁם נוֹדַע, כְּרֹאוּבֵן וְ, שְׂמַעוֹן, אַחֲרֵי אֲשֶׁר יוֹבֵן מִמֶּלֶת, רְאוּבֵן וְ, שְׂמַעוֹן' אֲמַתֶּת עֲצָמֵיהֶם.